

Zadanie 5.1. Upowszechnianie i wdrażanie wiedzy na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego

Kierownik zadania: dr inż. Iwona Sowik

Pozostali wykonawcy: dr P. Brzozowski, dr K. Zmarlicki, mgr K. Bisko, mgr E. Kolis-Mikina, mgr B. Nowak, mgr J. Miszczak, mgr M. Czapnik, mgr D. Sas, inż. D. Polkowska, A. Bielenin, M. Jędrzejewski, S. Machaj

Cel zadania: upowszechnianie i wdrażanie wiedzy uzyskanej w wyniku realizacji zadań merytorycznych z czterech obszarów Programu; opracowywanie raportów dotyczących średnio- i długoterminowych kierunków rozwoju polskiego ogrodnictwa.

W 2020 r. wyniki uzyskane w wyniku realizacji zadań Programu upowszechniano głównie poprzez: stronę internetową Instytutu Ogrodnictwa i media społecznościowe – profil Facebook, kanał YouTube Instytutu Ogrodnictwa, podczas targów oraz szkoleń i konferencji organizowanych przez Instytut lub inne instytucje.

Opracowano redakcyjnie, wykonano skład i łamanie oraz wydano drukiem: 10 metodyk przygotowanych merytorycznie w ramach zadania 2.1. (w dwóch wersjach: dla producenta i doradcy) – dla śliwy, truskawki, borówki, maliny i jabłoni; 3 monografie („Wpływ technologii przechowywania i przetwarzania owoców i warzyw na zawartość składników prozdrowotnych”, „Tradycyjne i innowacyjne kierunki zagospodarowania jabłek w Polsce”, „Minimalnie przetworzone owoce i warzywa – zad. 3.5.), a także materiały podsumowujące realizację zadań PW „Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego. PROGRAM WIELOLETNI 2015–2020”. Dodatkowo w ramach zadania 5.1. opracowano redakcyjnie i graficznie 6 broszur oraz 2 ulotki przygotowane przez wykonawców zadania 3.4.

Wyniki badań uzyskane w trakcie realizacji zadań Programu upowszechniane były również w trakcie 12 szkoleń, zorganizowanych głównie w trybie online (11), a także podczas e-konferencji Upowszechnieniowo-Wdrożeniowej Nauka – Praktyce.

Szkolenia przygotowane organizacyjnie w ramach zadania 5.1 PW, natomiast merytorycznie w ramach zadań:

W dniu 12 marca 2020 r. w Instytucie Ogrodnictwa odbyło się szkolenie pt. „Winnica od podstaw – kolekcja odmian, formowanie i cięcie winorośli” przygotowane w ramach realizacji zadań 3.3 PW IO oraz zadań 1.3 i 1.7 PW IHAR-PIB/IO. W stacjonarnym szkoleniu wzięło udział 55 osób.

30 czerwca 2020 r. zostało zorganizowane szkolenie (w ramach realizacji zadania 3.1 PW) pt. „Wykorzystanie Internetowej Platformy Wspomagania Decyzji Nawodnieniowych do prowadzenia nawadniania i fertygacji roślin ogrodniczych” w trybie online przy wykorzystaniu platformy TrueConf.

26 października 2020 roku (w ramach realizacji zadań 2.1 i 2.3 PW) odbyło się szkolenie, transmitowane online, dotyczące integrowanej ochrony roślin ogrodniczych.

W dniu 29 października 2020 roku w Instytucie Ogrodnictwa przeprowadzono szkolenie pt. „Pożyteczne mikroorganizmy szansą na poprawę jakości plonów i żyzności gleby”, które transmitowane było za pośrednictwem portali YouTube oraz Facebook. Webinarium przygotowano w ramach realizacji zadania 3.2 PW.

5 listopada 2020 roku zorganizowano szkolenie w trybie online pt. „Zrównoważone nawożenie roślin ogrodniczych i zapobieganie degradacji gleb” przygotowane w ramach realizacji zadania 3.2 PW. Ze względu na dużą liczbę zainteresowanych, webinarium transmitowane było za pośrednictwem platformy konferencyjnej TrueConf jak również portalu YouTube.

12 listopada 2020 roku w Zakładzie Pszczelnictwa IO w Puławach zostało zorganizowane szkolenie online pt. „Hodowla i chów pszczół”, które transmitowane było za pośrednictwem specjalnej platformy konferencyjnej. Webinarium przygotowano w ramach realizacji zadania 4.1 PW.

20 listopada br. przeprowadzono szkolenie pt. „Innowacyjne technologie przechowywania i wykorzystania owoców i warzyw”, przygotowane w ramach działań zadania 3.5 PW. Było to już kolejne takie spotkanie, transmitowane za pośrednictwem programu wideokonferencji lub/i portali YouTube i Facebook.

23 i 24 listopada br. w Instytucie Ogrodnictwa odbyły się dwa webinaria dotyczące podstaw diagnostyki sprzętu do stosowania środków ochrony roślin, przygotowane w ramach realizacji zadania 2.4 PW. Odbiorcami e-szkoleń transmitowanych za pośrednictwem platformy konferencyjnej byli przedstawiciele Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Roślin i Nasiennictwa z całej Polski. E-kurs wzbogacony został instruktażowymi materiałami filmowymi.

30 listopada br. odbyło się kolejne szkolenie online w ramach realizacji zadania 3.4 PW. Jego retransmisję można obejrzeć za pomocą platform Facebook i YouTube na kanałach IO.

Dodatkowo w ramach zadania 3.3 przygotowano szkolenie „Regulowanie wzrostu i owocowania roślin ogrodniczych – pokaz mechanicznego przerzedzania kwiatów jabłoni urządzeniem BAUM, które odbyło się w trybie online 22.05.2020 r. Duże zainteresowanie wzbudził materiał filmowy z pokazu mechanicznego przerzedzania kwiatów jabłoni maszyną BAUM.

18 grudnia br. odbyło się szkolenie online (z retransmisją na platformę YouTube) przygotowane w ramach realizacji zadania 3.1. Tym razem spotkanie poświęcone było tematyce związanej z technologiami LED stosowanymi w uprawach ogrodniczych.

Do dnia 21 grudnia 2020 r. dostępne materiały, zarejestrowane w Internecie, obejrzało 2 778 osób. Odbiorcami e-szkoleń byli: producenci owoców i warzyw, pszczelarze, rolnicy, przedstawiciele MRiRW, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Ośrodków Doradztwa Rolniczego, Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Roślin i Nasiennictwa,

Jednostek Certyfikujących, Izb Rolniczych, uczelni wyższych i szkół rolniczych, prasy, firm branżowych.

W dniu 16 grudnia 2020 r. w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach odbyła się online Konferencja Upowszechnieniowo-Wdrożeniową Nauka – Praktyce: Program Wieloletni „Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego – podsumowanie realizacji zadań w latach 2015–2020”, transmitowana za pośrednictwem internetowej platformy streamingowej na serwisie YouTube. W konferencji aktywny udział wzięło 160 osób, stale oglądających transmisję realizowaną na żywo z budynku Pałacu Prymasowskiego będącego siedzibą Instytutu Ogrodnictwa.

Do dnia 21 grudnia transmisję obejrzały 792 osoby. Liczba ta stale rośnie, ponieważ wciąż istnieje możliwość zapoznania się z zarejestrowaną treścią na portalu YouTube. (<https://www.youtube.com/watch?v=NtKO4EFjKrc>). „Na żywo” konferencję śledzili m.in. producenci, przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ośrodków Doradztwa Rolniczego, Inspektoratów Ochrony Roślin i Nasiennictwa, prasy specjalistycznej, uczelni wyższych, nauczyciele szkół rolniczych oraz reprezentanci firm branżowych. Podczas konferencji, popularyzującej uzyskane podczas 6 lat wyniki, zaprezentowano 20 referatów z zakresu sadownictwa, warzywnictwa, roślin ozdobnych i pszczelnictwa, nawiązujących tematycznie do 20 zadań z pięciu podstawowych obszarów tego Programu tj.: „Postęp biologiczny”; „Bezpieczeństwo żywności i ochrony środowiska”; „Rozwój zrównoważonych metod produkcji ogrodniczej”; „Działania na rzecz rozwoju pszczelarstwa w warunkach zmieniającego się środowiska”; „Upowszechnianie i wdrażanie wiedzy na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego”.

W ramach działań upowszechnieniowo-promocyjnych wyniki badań ze wszystkich obszarów Programu, prezentowane były w formie wykładów, pokazów, konsultacji na konferencjach i imprezach (zarówno stacjonarnych jak i „internetowych”) organizowanych lub współorganizowanych przez Instytut Ogrodnictwa oraz inne branżowe jednostki, a także w czasie bezpośrednich rozmów na stoiskach wystawowych Instytutu Ogrodnictwa podczas: X edycji Targów Sadownictwa i Warzywnictwa TSW, 15–16 stycznia 2020 r. w Nadarzynie; 57. Naukowej Konferencji Pszczelarskiej, 10–12 marca 2020 r. w Cieszynie; 61. Ogólnopolskiej Konferencji Ochrony Roślin Sadowniczych „2020 – Międzynarodowym Rokiem Zdrowia Roślin”, 4 lutego 2020 r. w Skierniewicach; Pikniku Innowacji Rolniczych, 10 sierpnia 2020 r. w Pamiętnej pod Skierniewicami; Jesiennej Giełdy Ogrodniczej połączonej z Podkarpackim Świętem Winobrania 2020 oraz Ogólnopolską Wystawą Królików, 3–4 października 2020 r. w Boguchwale; Międzynarodowych Targów Żywności i Produktów Ekologicznych „Bio Expo”, 8–10 października 2020 r. w Nadarzynie. W zawiązku z ograniczeniami spowodowanymi przez pandemię koronawirusa nie zrealizowano wszystkich planowanych wcześniej wyjazdów w celach upowszechniania Programu.

W ramach zadania 5.1 przygotowano także raport nt. średnio- i długoterminowych kierunków rozwoju polskiego ogrodnictwa. W roku 2020 realizowania była ocena rynku truskawek, aronii i jagody kamczackiej przeznaczonych do konsumpcji w stanie świeżym. Badano również ekonomiczne uwarunkowania w produkcji kalafiorów, brokułów i kapusty. Z uwagi na COVID-19 obserwacje prowadzone były jedynie na rynku hurtowym w Broniszach, oraz w ograniczonym stopniu w punktach sprzedaży detalicznej tj. supermarkety, sklepy dyskontowe, sklepy typu convenience (Żabka), ponadto oceniano podaż i popyt badanych gatunków owoców i warzyw na targowisku miejskim w Skierniewicach.

Szczegółowe wyniki zostały opublikowane w 8 numerze Sadu Nowoczesnego w artykule: „Truskawkowe preferencje?”; w artykule „Kalafiory i brokuły. Róże odporne na COVID” (Warzywa i Owoce Miękkie 10: 13–14) oraz w raportach „Perspektywy, szanse i zagrożenia dla produkcji truskawek, aronii i jagody kamczackiej” i „Perspektywy, szanse i zagrożenia dla produkcji kalafiorów, brokułów i kapusty” opublikowanych na stronie internetowej IO, na podstronie Programu www.inhort.pl/pw/pw-realizacja/pw-raporty

Działania promocyjne obejmujące prezentacje zarówno zakresu i celów obszarów i zadań badawczych Programu, jak i wyników badań uzyskanych przy ich realizacji, na stronie internetowej IO i media społecznościowe – profil Facebook, kanał YouTube Instytutu Ogrodnictwa oraz podczas targów, konferencji, e-szkoleń, czy wykładów wygłoszonych na różnych e-spotkaniach miały na celu przybliżenie uczestnikom znaczenia podjętych zagadnień, które będą miały bezpośredni wpływ na: stworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności i innowacyjności gospodarstw ogrodniczych, na zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego kraju oraz ochronę środowiska naturalnego. Zainteresowane osoby podczas ww. imprez mogły również porozmawiać (w sposób bezpośredni lub za pomocą czatu) z realizatorami niektórych zadań PW i uzyskać konkretne porady.

Tak realizowane działania promocyjne zapewniają sprawny przepływ wiedzy i technologii wytworzonych w ramach Programu bezpośrednio do dużej grupy sadowników i producentów warzyw, a także przetwórców owoców i warzyw, szkółkarzy, producentów roślin ozdobnych, pszczelarzy, nauczycieli szkół rolniczych, doradców i inspektorów.